

KOMMENTAR

Artikkelforfatter Trond Husby er daglig leder i kurs og rådgivningsselskapet cleaning.no. Han er engasjert av Renholdsnytt til å skrive en kommentarserie. Lesere som har spørsmål til Husby, kan kontakte han på e-post trond.husby@cleaning.no

Hva er en profesjonell renholder?

En *profesjonell* er en person som er utdannet/faglært og utøver en *profesjon*. Man må altså ta en spesialisert utdanning for å kunne kalle seg profesjonell innen et yrke. En definisjon av begrepet *profesjonell* kan da bli en *yrkesgruppe som er kjennetegnet ved spesialiserte faglige ferdigheter*. Kan en renholder som blir gitt opplæring slik at de har nødvendige spesialiserte faglige ferdigheter, er trygg på hvordan arbeidet skal utføres, og med god yrkesstolthet, kalle seg en *profesjonell Renholder*?

Yrkestittelen Renholder

Vi vet at for eksempel en rørlegger er en person som har en bestemt utdanning med spesialiserte faglige ferdigheter for å kunne utøve et sett arbeidsoppgaver. Tilsvarende gjelder for svært mange yrker som har en såkalt beskyttet yrkestittel, og som ofte er knyttet til en offentlig godkjenning. Det kan være direkte straffbart å utgi seg for å inneha en profesjon man ikke er godkjent for. Hva så med yrket *renholder*? Først og fremst må vi slå fast at «kjært barn har mange navn», hvor yrket har flere alternative betegnelser, som blant annet servicemedarbeider, renholdsassistent, rengjøringsbetjent, fagrenholder, og renholdsoperatør (som har fagbrev innen renhold). Det er ikke enkelt for folk flest å se hva som kan være eventuelle kompetanseforskjeller på disse yrkesbetegnelsene. I motsetning til for eksempel betegnelsen servicemedarbeider, forstår vi likevel mer intuitivt hvilket arbeid en *renholder* utfører. Han holder det rent, hvor rengjøringen er en hovedoppgave. Men hvilke spesialiserte faglige ferdigheter denne

personen har, er likevel langt mer uklart. Ofte uklart både for renholderen selv og for omgivelsene. Om vi skal kunne bruke våre renholders gode kompetanse som en positiv profilering av yrket, og kanskje som et konkurransefortrinn i jakten på nye kunder, må det være en forutsetning at vi kan tydelig kommunisere hvilken opplæring som faktisk er lagt til grunn og gjennomført for at renholderen kan kalles profesjonell.

Læreplan for renholdere

Ved en gjennomgang av renholdsbedrifters hjemmesider kan det synes som om de fleste har svært gode systemer for opplæring av sine ansatte. Enkelte bedrifter har naturligvis grunn til å være fornøyd med opplegg og gjennomføring av sin opplæring. Men beklageligvis har vi altfor ofte registrert tilfeller hvor opplæringen gjerne begrenses til utdeling av en T-skjorte med logo (uniformen), demonstrasjon av hvordan skifte mopp, og deretter «ha en god dag». Spesielt tydelig er dette når bedriften ansetter vikarer.

Vi kan vel da neppe, med hånda på hjertet, påstå at vi utdanner profesjonelle renholdere. Og, hva bør våre renholdere egentlig kunne beherske teoretisk og praktisk for at vi skal kunne snakke om utøvelsen av profesjonelt renhold? Vi skulle gjerne sett at virksomheter innen renhold sammen utvikler en felles læreplan som følges dersom de ønsker retten til å benytte yrkestittelen renholder for sine ansatte. Læreplanens ambisjonsnivå bør gjøre det mulig for de fleste som

ønsker å arbeide med renhold å gjennomføre en basisopplæring. Vi ønsker ikke nye kompliserte offentlige monopoliserte sertifiseringer, men altså en detaljert felles læreplan for basisopplæring som leder frem til retten til å kalle seg renholder. Læreplanen bør inkludere både teoretisk kunnskap og praktisk erfaring.

Vi foreslår at tre nivåer kan benyttes for yrkestittelen *renholder*:

1. *Renholdsassistent*. Dette er din yrkestittel før du har gjennomført din utdanning som renholder, og mens du er under utdanning praktisk og teoretisk.
2. *Renholder*. Dette er din yrkestittel når du har gjennomført kvalifiserende teoretisk og praktisk grunnopplæring. Du har tilegnet deg spesialiserte faglige ferdigheter.
3. *Renholder med fagbrev*. Læreplanen for å kunne ta fagbrev er allerede definert.

Populært med fagbrev?

I forrige utgave av Renholdsnytt leste vi at rekordmange renholdere tar fagbrev, hvor det i fjor var 681 renholdere som bestod eksamen. Er dette et gledelig og imponerende tall? Fagbrevet ble innført for 20 år siden, og fortsatt er det under 1 prosent av landets renholdere som årlig velger denne utdannelsen. Vi er selvfølgelig positiv til fagbrevet som en mulig utdanning, men å si at fagbrev er blitt populært er etter vår mening kanskje å ta litt hardt i. Spørsmålet blir hva kan gjøres for å faktisk gjøre denne utdannelsen enda mer populær. Er det for eksempel nødvendig å avkreve

(Illustrasjonsfoto: Colourbox)

fem års praksis som renholder for å kunne starte fagbrevutdannelsen? Du kan helt uten krav til kompetanse og erfaring fra pleie og omsorg for andre mennesker gå rett fra gata inn på en treårig sykepleierutdanning, hvor du allerede i første semester starter praksisopplæring på sykehus. Vi skjønner ikke helt hvorfor det skal være mer komplisert å starte fagbrevutdanning innen renhold, og tenker at en moderasjon av opptakskravene kan åpne døren for flere.

I protokollen fra årets forhandlinger mellom NAF og Virke vedrørende revisjon av overenskomst for renhold, heter det blant annet at det *årlig skal avholdes drøftelser om det er et kompetansegap i henhold til bedriftens behov for kompetanse og hvordan det i så fall kan legges til rette for at ufaglærte får anledning til å ta fagbrev. Drøftingene skal ta utgangspunkt i bedriftens behov for fagarbeidere og den enkelte arbeidstagers behov og*

ønsker om utvidet kompetanse. Dette høres bra ut, men etter vår oppfatning ligger utfordringene også i hvilken kompetanse som skal tilbys og kreves som et basisnivå for utøvere av renholdsyrket, og i mindre grad knyttet til målsetningen om at renholdere skal videreutdannes til fagbrevnivå. Vi er enig med Anne Jensen i NHO Service når hun sier i Renholdsnytt at *det er mange renholdsoppgaver som kan utføres uten at det er nødvendig med kompetansen som ligger i et fagbrev.* Vi tenker da at det er riktig og viktig å utarbeide en felles fagplan som fungerer som en plattform for den opplæring som er nødvendig for at en renholder med rette kan kalles en profesjonell renholder.

Hva skal en renholder koste?

Når du besøker frisøren vil de som regel ha et splittet prissystem basert på medarbeiderens kompetanse. En lærling koster mindre enn en erfaren frisør. Du kan altså

spare noen kroner ved å legge ditt vakre hår i utrente hender. På samme måte er for eksempel en nyutdannet advokatfullmektig rimeligere per time enn en erfaren advokat. Etter hva vi kjenner til så er det svært få renholdsbedrifter som differensierer prisen på sine tjenester basert på renholderens kompetanse, og man kunne kanskje tenke seg at også innen salg av renholdstjenester burde det kunne være slik at høy kompetanse koster mer enn den nyansatte medarbeideren. Bør våre renholdere med fagbrev koste mer enn renholdsassistenter? Om dette skal bli mulig, så ligger det som en forutsetning at vi enkelt og tydelig kan kommunisere til våre omgivelser hva som er forskjellen i kompetanse blant våre renholdere. Kunnskapsrike og positive renholdere er et aktivum for arbeidsgiveren, og blir lagt merke til hos oppdragsgivere. Vi har stor tro på at de arbeidsgivere som satser på kompetansebygging hos sine ansatte vil bli fremtidens vinnere.